

[Valdemar Thomsen.]

København, der paa Grund af en landbrugsfjendtlig Politik er strømmet ind fra Landdistrikterne. I 30-Aarene vandrede ikke mindre end 192 000 Personer fra Land til By, fra produktivt til uproduktivt Arbejde. Det er paa Tide, at Strømmen vendes, men det sker vanskeligt, saa længe unge arbejdsløse i Byerne har Raad til at nægte, som man forleden saa i Bladene, at tage Snekastningsarbejde til 17—18 Kr. Uheldigt virker det ogsaa, for at nævne et bestemt Eksempel, at Landbrugets unge i det væsentlige selv maa betale for deres Højskoleophold; medens arbejdsløse kan komme der ganske gratis og endda faa Lommepege i Tilgift.

Desværre syns der med Hensyn til de Forhold, der berører Landbruget, at herske en dybtgaaende principiel Uoverensstemmelse mellem Regeringspartierne og Bondepartiet. Vi forstaaer saa udmærket, at der i den nuværende Situation er store Vanskeligheder at overvinde; og man maa endelig ikke tro, at Spørgsmaalet om Indtægterne for os er det eneste afgørende. Afgørende for os er derimod, at der, saavel i denne som i enhver anden Situation, hersker Lighed for Loven. Det, vi kræver, er, at Landbruget, ogsaa hvad Prispolitik angaar, behandles efter samme Princip som andre Erhverv. For Byerhvervene fastsættes Maksimalpriserne med Omkostningerne plus en passende Avance som Grundlag; naar det gælder Landbruget, synes det, som om man kun har Interesse i at presse Priserne ned til det lavest mulige uden Hensyn til Produktionsomkostningerne. Det er meget muligt, at denne principielle Uoverensstemmelse har sin Rod i svundne Tiders Ringagt for Bondens Arbejde, og at det skyldes, at Bondepartiet, aabenbart i Modsætning til Regeringspartierne, betragter Landbruget ikke som et nødvendigt Onde, men som den Befolkningsdel, fra hvilken Nationen maa hente sin Kraft. Tendensen, jeg har søgt at paavise — det er nemlig ikke noget tilfældigt, der er Tale om — vedrører ogsaa et andet Omraade, som efter min Mening staar i nøje Forbindelse med Landbrugets vitale Interesser.

Det, jeg her tænker paa, er Rentespørgsmaalet. Fra næsten alle Sider — de Konservative maa her undtages — er man, saa længe Snak kan gøre det, enig om, at Produktionsomkostningerne skal holdes nede af Hensyn til Livsfornödenhederne, herunder Boliger. Mere end mærkeligt er det derfor — det er et Tilfælde, der ligner en Tanke —, at man ikke nu, da Lejlighed bydes, vil sætte ind over for den Faktor,

der mere end nogen anden kan paavirke Omkostningsniveauet, til Gavn for hele det arbejdende Folk. Om det nyttige og formaalstjenlige i at faa saa lav en Rente som vel muligt har de saakaldte demokratiske Partier som sagt været enige. Ved Valgene har man i stor Udstrækning — det gælder da særligt de Radikale — søgt at kapre Stemmer paa Tilsagn om, at man vilde billiggøre Leveomkostningerne gennem en Rentesænkning. Hvorfor — dette Spørgsmaal vil jeg bede Ministeriet Scavenius overveje — benytter man ikke dette Middel nu, da der for Alvor trænges til Billiggørelse, og nu, da man ganske givet har Magt og Midler til at gennemføre det? Som Begrundelse for, at man tidligere ingen Vegne kom i saa Henseende, henviste man i Regelen til — det gjorde da særlig Venstre —, at Tilbud og Efterspørgsel var det afgørende for Rentens Højde. Den Omstændighed, at Udlaansrenten — jeg taler ikke her om Indlaansrenten — trods en næsten fantastisk Pengerigelig og dertil svarende Tilbud nu ikke faldt, viser, at Paastanden om Tilbud og Efterspørgsel, som vi altid har hævdet, var og er Usandhed. Om det dermed vil gaa op for godtroende Vælgere, at det er Storfinansens Folk, der bag ved Kulisserne dirigerer Spillet, er vel desværre tvivlsomt. Ret indlysende skulde det ellers være, at det maa være Regeringen og Rigsdagen, der under en statsreguleret Økonomi som den, vi lever under, bestemmer Rentens Højde. Magt og Ansvar maa følges ad ogsaa — og ikke mindst — paa dette livsvigtige Omraade.

Ikke engang Konverteringen har Regeringen villet støtte, men har ladet Nationalbankdirektør Bramsnæs skalte og valte efter Forgødtbefindende. Det er et Forhold, som maa ændres, hvis det er Alvor, naar det i Regeringens Program siges, at man paa det økonomiske, finansielle og beskæftigelsesmæssige Omraade vil arbejde for en sund og for Land og Folk gavnlig Udvikling. Begrundelsen for Regeringens hidtidige Modvilje er, siges der — aaben og klar Besked har vi jo sjælden faaet —, at Mulighederne for en Konvertering kun skyldes de af Krigen forarsagede Ændringer i de økonomiske Forhold. Det er jo for saa vidt rigtigt, men lige saa rigtigt er det, at unaturlige Forhold ofte har medført en urimelig høj Rente, og vel at mærke uden at Regeringen har søgt at bremse op paa samme Maade som nu, da Kælebarnet, den passive Kapitalist, ser sine egoistiske Interesser truet. Tusinder og atter Tusinder af flittige, stræbsomme Hjem har gennem de senere Aar kæmpet en næsten haabløs